

6. V to „samopomoč“ je dovedlo te reveže dejstvo, da na sejnih ne do bijo za svojo, s trdom vzgojeno ži- vino niti najskromnejšega prebitka. O posameznih slučajih smo podrobno po- ročali in še bomo. —

7. Drago gorivo je ena najtežjih božjih šib za Haloze. Mnogi preždi- jo po cele dneve stisnjeni v svojih razpa- dajočih kolibah. Dušljiv zrak je leglo najnevarnejših bacilov. Na ljudstvu se vidi, da nosi kali najrazličnejših bole- zni v sebi. —

8. Med letom so se kupičili dolgovi. Posamezni gospodarji so še imeli nekaj kredita, zato pa sedaj še obresti ne mo- reje zmagovati. Povprečno so cele Ha- loze — prezadolžene. Najbolj so udar-jeni gospodarji, ki morajo skrbeti ne-le za svojo družino, ampak tudi za viničar- je in — kočarje.

9. Povsem naravna, tiasi nič manj u- sodna posledica tega je: — Beg od rodne grude... Domači sinovi in hče- re, ki nimajo v domači bedi dovolj ob- stanka, bežijo v mestne tvornice samo- za-to, da jih po nekaj tednih vržejo na cesto... Borza dela pa išče teden za tedom: 20 kmečkih dekel, 13 kuha- ric, 30 hlapcev itd. In potem govori- čimo o neki „brezposelnosti“?!

10. Prav pozavno-obupna pa je na- videzna „samopomoč“ teh bednikov. Za trenutno zadovoljstvo so se vrgli na prisilno klanje živine, ki utegne v eni zimski perijodi pomeniti katastrofo za živinorejo v Halozah. —

Sedaj ste čuli razloge za pasivnost, oz. vtise iz bednih Haloz, katerim mo- ramo priskočiti na pomoč.

Vprašanje pa je: kako? Je odpo- moč! Samo je treba dobre volje, ener- gične roke in — uvidevnosti.

Zaenkrat damo naši javnosti v dis- kusijo sledeče predloge:

1. Po naših časopisih se v vseh po- krajinah prosjači za takozvane „pasiv- ne“ kraje, ki pa daleko niso tako pasiv- ni, kakor baš naše Haloze. Čemu pod- pirati druge? Prepričani smo, da bi Ha- ložani odprli roko in srce, ako bi se jim dobro godilo. Smilijo se nam vsi, a Ha- ložani so nam za sedaj najbolj pri srcu.

2. Brižni faktorji, iniciatorji plemen- ite pobude za pomoč Haložanom naj potom narodnega poslanca g. Lovro Pe- tovarja predočijo vladi resen položaj na- ših Haloz ter naj budno pazijo, da ne ostane samo pri obljubah.

3. Mnogo koristnega lahko napra- vijo organizacije Rdečega križa in dru- ga humanitarna društva. Dobičke ne- kaj prireditve naj žrtvujejo za bedne Haložane. —

4. Ena najnujnejših potreb je odlo- žitev plačila vseh davkov do začetka prihodnjega gospodarskega leta.

5. Takisto nujna potreba je nekaj izjemni moratorij (odložitev plačil) na račun hipoteknih dolgov ter obresti za dobo vsaj enega gospodarskega leta.

6. Izdatna denarna pomoč od dr- žave, bodisi v tej ali oni obliki t.j. brez- obrestna posojila, brezplačno semen- je itd. Seveda je taka pomoč le prehod- na injekcija na smrt obsojenemu bol- niku. —

7. V očigled številnih zbirk za razne pogorelce, misijone, tuje akcije in sploh vse nesrečnike, dajmo po pravilu „vsak svetnik ima roke k sebi obrnjene“ pre- dnost našim Halozam. Nepistransko razdelitev podpor naj izvršijo oblastni organi!

8. V veselični sezoni (maškerade, plesi, redute, šport itd.) se med sme- hom in razigranostjo spomnite tistih, ki od gladi umirajo in zmrzujejo. Ako res v tem težkem času ne morete zata- jiti svojih divjaških tradicij, žrtvujte dobiček vsaj ene prireditve onim, ki delajo celo leto zato, da na zimo — umirajo!

9. Na oblast pa apeliramo, da čim- prej začne z deli na cestah in pri raz- nih regulacijah. Vsi ti načrti so bili

večne volilne vabe volitev iz mračne po- litične preteklosti. Denarnih fondov je dovolj! Tu ni izgovora! Najmanj 2000 delavcev bo samo v Halozah — in to domačinov za poslenih. Nešteto dru- žin se bo opomoglo, ker bo do- mač človek na domači grudi zaslužil.

In to bo ne-le pošten zaslužek, am- pak velika in trajna gospodarska pridobitev. Ta predlog je poleg drugih naj- lepši izhod iz nepopisne bede Haloža- nov.

10. Z miljivimi darovi in denarnimi prispevki se ne more trajno in izdatno pomagati vsem. Treba je pozitivne po- moči trajne vrednosti.

Pričakujemo na te predloge poziti- tivnih nasvetov vseh, ki žele rešiti si- romaške Haloze. Ljudstvo se udinja pijančevanju ob svojem neprodanem vinu, se hrani skrajno slabo, nima obla- čil, ne obutve. Deca ne morejo v šolo, odrasli ne v cerkev, ne v urade. —

Ne sme ostati pri samem jadiko- vanju! Prosimo celokupno ju- goslovansko časopisje, da ta naša izva- jana registrira. —

Odpri srce, odpri roke, otiraj bra- tovske solze!

V smislu tega poziva pesnika Simo- na Gregorčiča naj bi srezko načelstvo sklicalo iz najhujše prizadetih občin vse župane, učitelje, duhovnike in druge veljake na resno posvetovanje (konfe- renco), na katero se naj bi povabil tudi narodni poslanec g. Lovro Petovar v svrhu tolmačenja nujnosti potrebne po- moči skrajno pasivnim Halozam. Od strani „Narodne Sloge“ se je storilo vse, da bodo o žalostnem položaju na- ših Haloz informirani ne-le slovenski narodni poslanci, potom kr. banske u- prave centralna vlada in celokupna ju- goslovanska javnost.

Velika gospodarska pridobitev.

Nova banovinska gospodinjstva šola.

Že od l. 1919 naprej so uvidevni gospodarstveniki želeli, da bi se v pod- ročju bivše Slajerske ustanovila za slo- venska dekleta normalna gospodinjstva šola. Nepredvideni politični dogodki in neprestane politične trzavice od osvobo-jenja preko težke dobe, ki je hvalabogu za nami, niso mogli merodajni činitelji u- dovoljiti upravičeni in utemeljeni proš- nji po stalni gospodinjstvi šoli. Neboj osnutkov in načrtov je bilo predloženih merodajnim funkcionarjem, ali vsi so bili — vsaj takrat se je zdelo — udarec v zrak.

Po natančnem študiju in uvidevajoč potrebo takega vzgojevališča, je kr. ban- ska uprava odobrila, da se otvori novo ustanovljena banovinska gospodinjstva šola pri kmetijski šoli v Sentjurju ob j. ž. v početku januarja ter razpiše v kratkem sprejemne pogoje in vsaj s 15. januarjem se bo pričel pouk. Zato naj

prosilke vložijo najkasneje do Božiča prošnje za sprejem. Pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdrav-je, moralna neoporečnost ter z uspe- hom dovršena osnovna šola. Mesečni prispevek bo po 400 Din. Po gospodar- skem stanju staršev bo pa kr. banska u- prava tudi dovoljevala četrtinsko, polo- vično do tričetrtinsko oprostitve tega zneska, tako da bodo prispevale gojenke nekako polovico vseh stroškov, osta- lo pa banovina.

Šola ima namen izobraziti v prvi vrsti kmetijska dekleta za dom kot bodo- če go-podinjce, zato je pridružena kme- tijskemu zavodu. Sprejmejo se v prvi vrsti hčerke večjih in manjših posest-nikov ter le izjemoma tudi drugih sta- nov iz dežele, ako ima prosilka pose- bno veselje ter je že delno vajena kmet- skega dela in ima namen ostati pri kme- tijsstvu.

Poučevalo se bo pri teoretičnem pouku: verouk, vzgojeslovje, higijena, petje, gospodinjstvo, prirodne vede, nauk o živilih, nauk o oblačilih, kroj- no risanje, računstvo, slovenščina in spisje, živinočija, mlekarstvo, perutni- narstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo po- ljedelstvo, kmetijsko gospodarstvo, do- moznanstvo in knjigovodstvo. Praksa pa bo obsegala: pripravljane jedil pri- meinik za kmetijske potrebe, shranjevan-je in konzerviranje jedil, sadja in po- vrtnine, serviranje za razne prilike, no- tranja dela gospodinjce, šivanje na roko in s strojem, zlasti naprava perila in do- mače obleke, tkanja, bolniška postre- žba in nega dojenčka, dela v govejem hlevu, pravilna molža, ravnanje z mle- kom ter izdelovanje masla in raznih si- rov, dela v svinjari in v vzornem ko- košnjaku s kontrolo krmljenja in no- šenje jajc ter umetno valenje, dela na zelenjadnem in cvetličnem vrtu ter dre- vesnici, dela na polju in gospodarskih napravah, v orodnicah, shrambah in žitnici.

Kot za kmečke fante kmetijsko-na- daljevalna šola, tako je za dekleta go- spodinjstvo-nadaljevalna šola posebno primerna predšola za vstop v zavod. Za- to prosi uprava, zlasti učiteljice na teh šolah, da pozovejo učenke za vstop v gospodinjstvo šolo. Posebno poziva u- prava tudi starše absolventk tukajšnje- ga zavoda, ki že vedo ceniti izobrazbo svojih sinov, da omogočijo pouk tudi hčerkam, ki so strokovne izobrazbe še bolj potrebne, saj vsi očetje dobro vedo, kako težko je pridobiti sedaj ženo za kak napredek pri kmetiji. Moški si pri- dobijo vsaj nekaj pri raznih predavan- jih in strokovnih društvih, dočim žene še tega ne.

Ker bo letošnji tečaj trajal le sedem mesecev, je posebno primeren za one, ki bi zaradi gnetnih ali domačih razmer težko obiskovale poznejše, 10-mesečne tečaje. —

Omenjeni zavod je od velike važno- sti za naše narodno gospodarstvo ter

dokaz, kako umno in budno pazi kr. banovinska uprava na življenjske potre- be državljanov. Saj je dobra gospodin- ja stebler družine, ki je osnova občine in države. —

Kakor čujemo, se namerava ustano- viti tudi v območju ptujskega sreza sli- čen zavod. O zadevi bomo še poročali.

Smrtna kosa

V Petajncih pri Slatini Radencih je v soboto ob 20. umrl ugledni ve- leposestnik, solastnik svetovno znane pe- tanjske slatine itd. g. Josip Vogler v starosti 63 let. Kot blaga duša je po- kojnik rad pomagal po svojih močeh vsakomur, ki se je bil k njemu zatekel; zato je bil splošno priljubljen daleč naokrog. K večnemu počitku je bil po- ložen v rodbinsko grobnico v Petanj- cih v ponedeljek ter ga je na zadnji po- ti spremljala mnogoštevilna množica.

Pokojnemu blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Čuk piše...

Moje 14. poročilo.

Zamerili so mi zadnjič Ptujčani, da sem jih v svojem poročilu prezrl, a ne- kateri so si oddahnili v dobri veri, da sem jih že — sit. Lepo priznanje, zares. Ker me mika bolj na deželo, bom zaen- krat govoril o inteligentnih kravah, to pa zato, da ptujskih inteligentov (vseh vrst in spolov) ne bi razžalil. Mene prav nič ne briga več, kaj „onegavi“ gospod s tremi službami in ali je zvest svoji že- ni in kaj uganja zasebno. To so njegove stvari. Če je kdo zaigral svojo suknjo v uradnem prostoru, je to diskrecija. Na te komedije pa se bom še povrnil. Pa pustimo te neumnosti, ki so silno dvoumne in utegnejo k večjemu po- vzročiti neslogo med ljubečimi. — S te- mi zadevami je velik križ! —

Zato je tudi moj molk povsem raz- zumljiv. Ker pa še ni vseh dni konec, pride tudi še marsikaj pod moj oster kljun. Le potrpljenja je treba, potrpljen- ja, ki je božja mast... Do tedaj pa naj vse ptujske farizeje förbec lomi po pra- vilu „kaj me briga, če osel riga.“ —

Moje 15. poročilo.

Nisem mogel drugače, zaneslo me je zopet k Sv. Urbanu. Na sam Mari- jin praznik je bilo. Darinke ni bilo doma. Prav žalosten sem bil raditega. Odšla je bojda v — Zagreb. Gotovo, prav gotovo mi ni zamerila mojega vi- težkega obiska pri sv. Urbanu, kjer bi živela kakor pregnanka v Sibiriji, da ni tam dobrih ljudi. Tolaži jo mi- sel, da ni osamljena v svoji usodi. — Ker se nisem mogel z njo pomeniti, vam nadaljujem obečane dogodivščine o inteligentni, muzikalični kravi, ki je šla po stopnicah in se lotila gramofona. Nadalje o Fürthnerjevih žmljah in o Rakuševih štrucih, o obračanju oči na pet deklet in o drugem, dočim „gospo- du, ki je dobil za 10 dni odmora, ne bom pisal. Se lahko vsakemu pripe- taki smolasta stvar. —

Ker sem prehlajen pa na svidenje prihodnjič. —

Meh za smeh.

USODNA KRATKO / IDNOST.

V trgovino slik vstopi starejša, a bo- gata gospa, hoteč kupiti lep sliko. Na- enkrat obstane pred Galerijo in se oša- bno obregne ob umetnika:

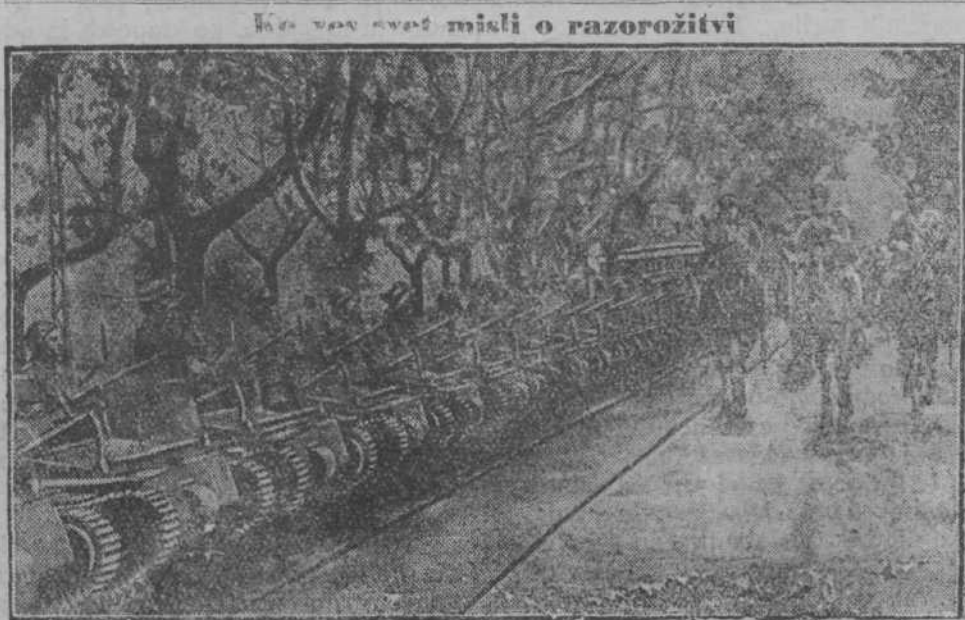
„Kako morate vendar tako gnusno spako imenovati umetnino?“

Umetnik ji odvrne uljčno: „Par- don, milostljiva, saj to je — gledalo.“

Pismo gorenjskega Toneta.

U Ptuj. 12. 31.

Usi naš varč bivši Stari k-Slaven- kar vas ja že bi u feth se še vafr spu- minate Krancu ju pa Goren i k* so bli učasih kt pionirji tu u Ptuj še za ča- sa umrle Avstro-Ugerske. i jaz sra

Benito Mussolini revidira svoje bojne tanke.